

Temat: Przekazywanie życia.

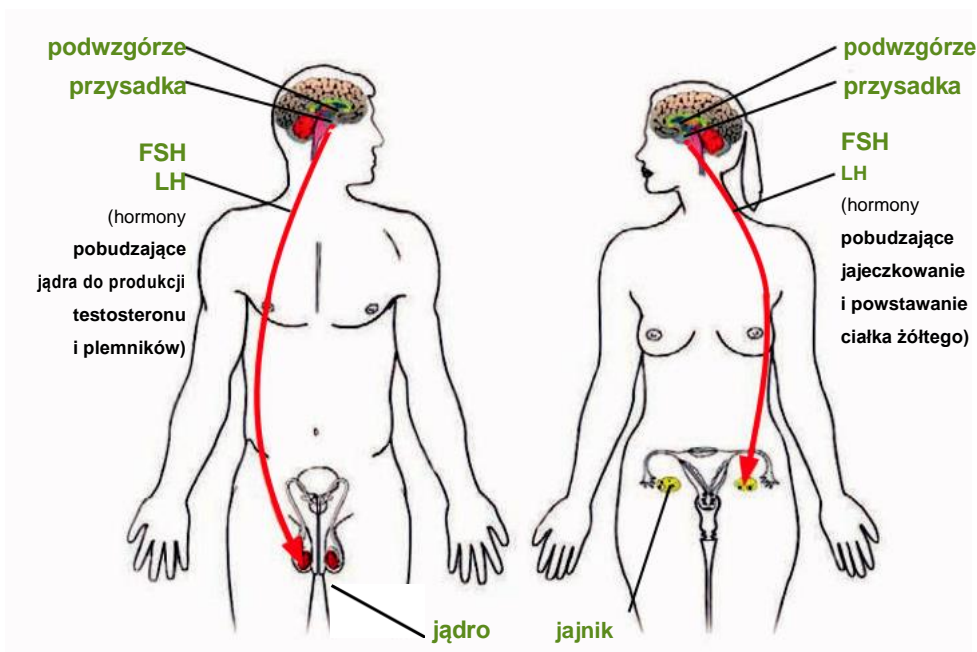
Zawierając małżeństwo, młodzi ludzie tworzą nową rodzinę. Potrzeba wielu razem spędzonych dni i nocy, by rodzina stała się dla kobiety i mężczyzny życiową ostoją, oparciem, czymś najważniejszym w życiu.

Narodziny dziecka ogromnie wzbogacają i cementują rodzinę. To niezwykle ważna chwila. Proces przekazywania życia, mimo iż wyjaśniony od strony biologicznej, wciąż wzbudza podziw i zdumienie – jakże cudowne jest to, że z jednej maleńkiej, niewidocznej dla oka komórki, powstałej z połączenia plemnika i jajeczka, rozwija się nowy człowiek; podobny do rodziców, a prze-cież zupełnie inny, niepowtarzalny.

Powołanie do życia nowej istoty ludzkiej to doniosła sprawa – dobrze byłoby, aby była to świadoma decyzja obojga małżonków. Czasem pojawienie się dziecka zaskakuje młodych rodziców: nie czują się do tej roli przy-gotowani, mają inne plany życiowe. Zdarza się też, że dziecko pojawia się w związku pozamałżeńskim, matką zostaje młodziutka dziewczyna czy samotna, porzucona kobieta.

Czy istnieje sposób, by wybrać najlepszy moment na pojawienie się dziecka w rodzinie? Jak zaprosić do rodzi-ny dziecko, by zjawilo się w czasie najkorzystniejszym, wybranym tak, aby i dla niego była to chwila najlepsza? Jest to możliwe: w jaki sposób – dowiedzie się na następnych lekcjach.

Człowiek jest istotą płciową. W rozumieniu biologicznym oznacza to, że przekazanie życia dokonuje się w akcie płciowym, mającym na celu połączenie się komórek rozrodczych matki i ojca.

Rys. 1. Działanie hormonów przysadki na gruczoły płciowe

Prokreacja nie jest jedynym celem współżycia małżeńskiego. Drugim, niezwykle istotnym, jest wzajemne wyrażanie miłości, oddania, budowanie i wzbogacanie intymnej więzi między małżonkami. Kochającym się ludziom każdy akt seksualny daje radość, szczęście, umacnia ich wzajemną miłość; niektóre z tych aktów dają życie dziecku. Jak więc w świetle tego wygląda sprawa lekkomyślnie podejmowanych przypadkowych kontaktów seksualnych? Czy można ryzykować, że przypadkowy człowiek stanie się ojcem czy matką mojego dziecka? Warto się nad tym zastanowić. Fakty dotyczące przekazywania życia poznajesz na lekcjach biologii. Przypomnijmy sobie i uzupełnijmy te wiadomości.

U każdego człowieka już w okresie płodowym kształtują się gruczoły płciowe, które będą służyć przekazywaniu życia; u chłopców są to jądra, u dziewcząt – jajniki. W okresie dzieciństwa są one uspione; swą aktywność rozpoczynają w momencie, gdy dziecko wchodzi w okres dojrzewania.

Działanie gruczołów płciowych jest sterowane hormonami przysadki mózgowej (rys. 1); była już o tym mowa przy omawianiu procesu dojrzewania. Ich zadaniem jest produkcja komórek rozrodczych: jądra wytwarzają plemniki, zaś jajniki – komórki jajowe. Zarówno jądra, jak i jajniki produkują też hormony płciowe – substancje, które są niezbędne w procesach rozrodczych oraz powodują, że dziewczynka przybiera wygląd kobiety, zaś chłopiec – mężczyzny. Produkcja plemników w jądrach zachodzić będzie przez całe życie mężczyzny aż do późnej starości, w sposób nieprzerwany i w ogromnych ilościach.

Inaczej u dziewcząt – proces dojrzewania komórek jajowych jest cykliczny; mniej więcej co miesiąc dojrzewa jedno jajeczko, raz w jednym, raz w drugim jajniku. Towarzyszy temu szereg przemian w organizmie kobiety, które pokrótce omówimy. Uwalnianie dojrzałych komórek jajowych trwa u kobiety do ok. 50. roku życia, potem działalność jajników wygasa – mówimy, że kobieta wchodzi w okres przekwitania (klimakterium).

oprac. Grażyna Węglarczyk

Zadanie

„Odpowiedzialne rodzicielstwo – to znaczy...”. Przekaż swoją refleksję nauczycielowi.